

RUONAN KYLÄSUUNNITELMA

Versio marraskuu 2010

SISÄLLYSLUETTELO

1	TAUSTATIEDOT KYLÄSTÄ	3
1.1	KYLÄN ALUEELLINEN MÄÄRITTELY	3
1.2	KYLÄN ASUKKAAT, RUOKAKUNTIEN MÄÄRÄ	3
1.3	KYLÄN ELINKEINORAKENNE JA PALVELUT	4
1.4	KYLÄSSÄ TOIMIVAT JÄRJESTÖT JA YHDISTYKSET	4
1.5	KUVAUS KYLÄN TOIMINNASTA	5
1.6	KYLÄSUUNNITELMAN LAATIMISPROSESSI	6
1.7	KYLÄN VERKOSTOITUMINEN JA SITOUTUMINEN KYLÄN ULKOPUOLISEEN YHTEISTYÖHÖN	7
1.8	LUONNON- JA KYLÄYMPÄRISTÖN RESURSSIT, NÄHTÄVYYDET	8
1.9	KYLÄTAPAHTUMAT	10
1.10	TONTTI- JA ASUNTOPÖRSSI, VUOKRA- JA TUKIASUNNOT	11
1.11	KYLÄN TOTEUTTAMAT KEHITTÄMISHANKKEET JA INVESTOINNIT	11
1.12	KYLÄN SISÄISET VAHVUUDET JA HEIKKOUEDET	12
1.13	KYLÄN ULKOISET MAHDOLLISUUDET JA UHKAT	12
1.14	KEHITTÄMISEN PAINOPISTEET	13
1.15	RUONAN KYLÄN HISTORIA	14
1.16	RUONA VUONNA 2020	14

1 Taustatiedot kylästä

1.1 Kylän alueellinen määrittely

Ruonan kylä sijoittuu Kuortaneen kunnan pohjoisosaan. Kylä on levittäytynyt pääasiassa Kuortaneenjärven pohjoisrannalle ja Nisosjärven ympärille. Lisäksi laajalla alueella olevassa kylässä on asutusta myös Haarajärven, Reunan ja Sauna-Ahon alueille. Kylä rajoittuu pohjoisessa Lapuan kaupunkiin, idässä Alajärven kaupunkiin, etelässä Kuortaneen kirkonkylään, lännessä Kuortaneenjärveen ja Salmen kylään.

1.2 Kylän asukkaat, ruokakuntien määrä

Ruonalla on n. 200 taloutta. Väki vanhenee kylällä, mutta onneksi vauvoja syntyy joka vuosi lähes sama määrä ja lapsiperheitä muuttaa Ruonalle. Ruonan koulussa oli vuonna 2009 48 oppilasta ja 2010 aloitti 45 oppilasta. Ruona on haluttu alue nuorien perheiden valitessa asuinpaikkaansa. Ruonalta on hyvä kulkea töihin vaikkapa naapuripitäjään. Kantatie 66 on myös talvella hyvin hoidettu.

1.3 Kylän elinkeinorakenne ja palvelut

Julkiset palvelut
Ruonan koulu
Ryhmäperhepäiväkoti

Osaamista ja ammattitaitoa löytyy laajasti seuraavilta aloilta: maa- ja metsätalous, rakentaminen, hoito- ja hoivatyö (myös lääkäri), ompelu- ja käsityö, metalli-, sähkö- ja putkityö, autonkorjaus, myynti, markkinointi, koneurakointi, maarakennus, siivous-, elintarvike- ja palvelualojen työt.

Ruonalla on edelleen tärkeää omatoimisuus ja yrittäjyys. Puuosaaminen ja erityisesti huvilaveistäminen ja talonrakennus ovat vanhoja perinteitä, jotka yhä jatkuvat elinvoimaisina.

1.4 Kylässä toimivat järjestöt ja yhdistykset

Diakoniatoimikunta
Elina Eskelinen, pj

Kuortaneen metsästysseura ry.
Matti Vainionpää, pj., Haarajärventie 444, 63150 RUONA, 0400 969 725

Ruonan maamiesseura ry.
Kosti Keisala pj., Heikinkatu 12, 63150 RUONA, 0400 164 269

4H
Kaija Lassila, toiminnanjohtaja, 040 596 5539, kaija.lassila@4h.fi

Porraslampiseura ry., www2.6net.fi/porraslampi
Sinikka Lassila pj., 0400 466 241, sinikkalassila@kolumbus.fi

Ruonan Rinki ry., kyläyhdistys,
Seppo Palomäki, pj., Ruonantie 39, 63150 RUONA, 0500 563 902
Heljä Ruismäki, siht., Heikinkatu 5, 63150 RUONA, 040 545 3842
www.ruona.fi

Laatija: Ruonan Rinki ry

1.5 Kuvaus kylän toiminnasta

Toiminta-ajatus: PIDETÄÄN KYLÄ ELÄVÄNÄ

Kylä elää ajan hermolla, vastaa kylän ulkopuolelta ja kylän sisältä tuleviin haasteisiin nopeasti. Kyläläiset toteuttavat kylätoiminnan kautta omia kehittämisajatuksiaan.

Kylästä tehdään houkutteleva vaihtoehto asuinympäristönä.

Motto:

TUU RINKIHI!

Kylä siirtyi uudelle vuosituhannele kylätoiminnan elyessä. Hetken oli lievää väsymystä mittavien investointihankkeiden jälkeen. Sen jälkeen elettiin jälleen aktiivista vaihetta ja monia eri toimenpiteitä oli vireillä. Kylätoiminta organisoitui rekisteröidyksi yhdistykseksi Ruonan Rinki ry:ksi 1998. 10-vuotisjuhlia vietettiin syyskuussa 2008. Samana vuonna aktiivinen kylätoiminta sai ansaitsemansa kiitoksen, kun Ruona valittiin vuoden 2008 eteläpohjalaiseksi kyläksi. Vuonna 2009 kylä saavutti kunniamaininnan valtakunnallisessa "Vuoden kylä" -kilpailussa.

Kyläyhdistys

- Hallintoon kuuluu 6-9 jäsentä, jotka edustavat kylän eri osia, pihoja, niin kuin täällä on tapana sanoa. Tarvittaessa perustetaan työryhmiä tai toimikuntia asioiden tarkempaa selvittelyä varten. Johtokunta kokoontuu noin 7 kertaa vuodessa.
- Pyrkii toimimaan aloitteiden pohjalta kaikkien kylän asioiden eteenpäin viemiseksi yhteistyössä kylän muiden yhdistysten, kunnan, maakuntahallinnon ja muiden yhteistyötahojen kanssa.
- Kyläyhdistys järjestää jo perinteeksi muodostuneita tapahtumia ja luo edellytyksiä uusille tapahtumille ja toimijoille. Yhdistyksen kotisivut löytyvät www.ruona.fi.
- Tiedottaa toiminnastaan kotiin jaettavilla tiedotteilla, lehti-ilmoituksilla, ilmoitustaulujen avulla, sekä kotisivujen kautta. Kylä on eri tapahtumissa kertomassa toiminnastaan.
- Toteuttaa kyläsuunnitelmaa hankkeistamalla hankeaihoita, jotka voivat olla kylän sisäisiä tai hyvinkin laajoja kokonaisuuksia.
- Päivittää kyläsuunnitelmaa.

Kylällä toimii maamiesseura, jolla on oma jäsenistö. Toimintana on lähinnä koneyhdistyötä. Maamiesseura omistaa seurojentalon, Ruonan Nuijan.

Kylätoiminta on juurtunut syvälle Ruonan kylässä vuosikymmenten aikana. Sotien jälkeen virinnyt osuuskuntatoiminta loi pohjaa nykymuotoiselle kylätoiminnalle. 1960-luvulla Ruonan osuusmeijeriin oli maidon toimittajia pitkälti yli 200 tilaa.

Samaan aikaan 1950-60 luvuilla urheilutoiminta oli erittäin vilkasta kylällä. Varsinkin paini eli kukoistuskauttaan. Nuijan pihaan rakennettiin vuonna 1947 kökällä painikämpä, joka loi mahdollisuudet lajin harrastamiseen.

Osuuskuntatoiminnan hiipuessa ja muuttoliikkeen suuntautuessa yhä kiivaammin asutuskeskuksiin perustettiin 1978 kylätoimikuntia. Tämä toiminta oli tarpeellista kylän edunvalvontaa siihen aikaan. Toiminta keskittyi lähinnä tiedottamaan kunnanhallinnolle kylän tarpeista sekä järjestämään kyläläisille vapaa-ajan toimintaa.

Tultaessa 1990-luvulle kylätoimikunta toimintatapana oli tullut tiensä päähän.

Maatalous ja maaseutu elivät EU:hun liittymisen myötä rajussa rakennemuutoksessa. Tähän pyritään vastaamaan organisoimalla kylätoiminta aktiiviseksi edun tekemiseksi.

1.6 Kyläsuunnitelman laatimisprosessi

Ensimmäinen kyläsuunnitelma laadittiin vuonna 1998. Siinä pohjana oli kyläkysely, joka jaettiin jokaiseen talouteen. Kyselyyn vastasi 76 taloutta. Kyläsuunnitelman pohjalta on toteutettu jo useita hankkeita kolmen vuoden aikana. Kyläsuunnitelman hankkeiden päivitystä ja tarkennusta on tehty Kultivaattorihankkeen aikana vuonna 2000.

Toiminnan edelleen kehittämiseksi kyläyhdistyksen johtokunta päätti ajantasaistaa kyläsuunnitelman vuonna 2001. Johtokunnan jäsenille jaettiin kyläsuunnitelman sisällöstä eri vastuualueita, joita kukin jäsen työsti hankkimalla kyläläisiltä tietoa kyseisestä osa-alueesta.

Ruonan oman kehittämishankkeen käynnistyttyä keväällä 2002 saatiin lisää tietoa kyläsuunnitelmaa varten.

2007 - 2008 kyläsuunnitelman päivitykseen osallistui johtokunnan jäseniä. Ryhmä kokoontui useaan kertaan miettimään kyläsuunnitelman asioita. Kyläsuunnitelman päivitys oli pitempi prosessi.

Marraskuussa 2010 järjestettiin kaikille avoin kyläsuunnitelman päivitystilaisuus kylätalo Rinkirannassa. Tilaisuuteen kutsuttiin kyläläiset ja Ruonalla toimivat yrittäjät. Työryhmä asetettiin valmistelemaan kyläsuunnitelman päivittämistä. Tilaisuudessa tehtiin nelikenttäanalyysi kylän heikkouksista, vahvuuksista, uhkista ja mahdollisuuksista. Kyläsuunnitelmaa päivitettiin käydyn keskustelun pohjalta.

1.7 Kylän verkostoituminen ja sitoutuminen kylän ulkopuoliseen yhteistyöhön

Kyläyhdistys teki perustamisensa jälkeen tiiviistä yhteistyötä Kuortaneen kylien kehittämishankkeen kanssa. Yhteistyön seurauksena oli mm. kylätalon hankinta toimitiloiksi. Kylätalo ostettiin omaksi ja tontti vuokrattiin kunnalta. Kylätalon kunnostukseen anottiin ja saatiin avustusta kehittämishankkeen kautta.

Yhteistyötä on tehty myös ympäristökeskuksen kanssa. Kylätalo on rakennushistoriallisesti merkittävä ja sen ulkovuoraukseen ja vesikaton kunnostukseen tehtiin ympäristökeskuksen avustuksella. 2008 on tehty sopimukset Ympäristökeskuksen ja Suomen Luonnonsuojeluliiton kanssa kylällä olevien arvokkaiden niittyjen hoidosta.

Kylä valittiin vuosiksi 1999 ja 2000 pilottikyläksi "Kultivaattori" -hankkeeseen. Hanke oli maakunnallinen ja loi toimintamalleja, joilla kulttuuri saadaan voimavaraksi hyvinvoinnin edistämiseksi kylätasolla.

Kyläläiset ja kyläkaupan henkilöstö osallistui vuosina 1999-2001 "Kyläkaupat palvelukeskuksiksi" -hankkeeseen. Siinä hankkeessa oli tavoitteena kehittää kyläkaupasta kylän keskeinen palvelun välittäjä, monipalvelupiste.

Ruonan kylästä on edustaja Eteläpohjalaiset Kylät ry:n hallituksessa.

Yhteistyötä on tehty Kuusiokuntien kyläprojektin vetäjän ja yrittäjien kanssa, sekä Kuusiokuntien Kehittämisyhdistyksen kanssa. Kylältä kootaan kiinteistöporssiä ja pyritään avustamaan mahdollisia tontti- ja talo-ostajia. Yhteistyö kunnan kanssa jatkuu myös kylätalon vuokraussopimuksena, jonka ansiosta kylälle on saatu ryhmäperhepäiväkotia. Ruonan kylä tekee tiivistä yhteistyötä muiden Kuortaneen kylien kanssa kylien eri asioiden eteenpäin viemiseksi.

Syksyllä 2001 Ruonan kylä valittiin yhdeksi pilottikyläksi maakunnalliseen it-hankkeeseen. Maakunnasta on mukana yhteensä 20 kylää.

Yhteistyötä kyläkoulun kanssa tiivistettiin. Yhteisenä investointihankkeena toteutettiin tietotupa ala-asteen tiloihin. Rahoitusta haettiin ja saatiin kyläohjelmasta. Tietotupa aloitti toimintansa syksyllä 2002. Kyläyhdistys on järjestänyt yhdessä Kansalaisopiston kanssa atk-koulutusta kyläläisille. Kyläyhdistys on jakanut Ruonan koulun oppilaille stipendejä useana vuonna. Kyläyhdistys on avustanut koulua varojen keruussa luokkaretkiä varten.

Kylän alueella toimivan Porraslampiseuran kanssa viritellään yhteistoimintaa. Porraslammella järjestetään talvitapahtuma, pilkkimisen merkeissä, talvella 2002 ensimmäisen kerran.

Yhteistyötä tehdään myös Kuortaneen seurakunnan kanssa järjestämällä perinteiset loppiaisseurat.

Laatija: Ruonan Rinki ry

1.8 Luonnon- ja kyläympäristön resurssit, nähtävyydet

Kyläympäristö

Kulttuurimaisema

Kylä sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella. Maisemalle on tyypillistä 2-fooninkiset talot, joita kylässä on runsaasti. Talot ovat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa hoidettuine pihoineen.

Syyskuussa 2010 kylällä järjestettiin "Pohjalainen talo" -rakennuskulttuuripäivät, jotka toivat eteläpohjalaiselle ja erityisesti kuortanelaiselle rakennusperinteelle myönteistä huomiota.

Kylän alueella sijaitsee myös merkittävä perinnemaisema, Mäki-Ruonan keto, jota Ruonan Rinki on hoitanut vuodesta 2008 saakka yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

Runsas tieverkosto:

Kylän halkaisee valtatie 66, jota on tehnyt tunnetuksi lähinnä Jussi Raittinen. Kyläteitä on runsaasti ja ne menevät syvemmillä kulttuurimaisema-alueelle ja antavat näin satunnaiselle matkailijalle mahdollisuuden tutustua tähän ympäristöön.

Rinkiranta

Kylätalo, jonka kyläyhdistys osti kunnalta ja kunnostaa siitä toimitiloja kyläläisille ja muillekin. Rakennus on rakennushistoriallisesti merkittävä, täyttihän se vuonna 2009 100 vuotta ja sillä on nykyisellään loistava tulevaisuus edessään. Rinkiranta on kokonaisuus, johon kuuluu Suomen sodan opastuskeskus, Kahvila Kamenski, ryhmis, rantasauna sekä matonpesupaikka. Kylätalon yläkerrassa on tila, jossa on järjestetty koulutuksia ja erilaisia tapahtumia. Kahvila on ollut toiminnassa muutamana kesänä ulkopuolisen yrittäjän tai kyläyhdistyksen toimesta. Opastuskeskus on auki kahvilan aukioloaikoina tai tilauksesta. Opastuksen opastukset hoidetaan oman kylän voimin. Rantasaunalla järjestetään avantouintia säännöllisesti ja saunaa vuokrataan ulkopuolisten käyttöön.

Ruonan koulu

Koululla ovat kyläläisten käytössä kouluajan ulkopuolella luokkahuoneet ja liikuntatiloiksi sisä- ja ulkokenttä. Talvisin ulkokentällä on jääkiekkokaukalo.

Nuija

Nykyisin Ruonan maamiesseuran omistama talo, jolla on loisteliaas menneisyys. Talo on rakennettu 1910 seurojen talona. Tällä hetkellä tiloja ei paljon käytetä ja se vaatisikin remonttia. Nuijan pihapiirissä on muistojen kultaama painikämpä, joka on nykyisin varsin huonossa kunnossa.

Haapaniemen hiippakuntakartano

Kartano on nykyään Tuomiokapitulin omistuksessa ja toimii koulutus- ja kurssikeskuksena. Kartanon historia alkaa jo vuodesta 1663. Haapaniemessä kyläyhdistys järjestää vuosittain Loppiaisena kyläseurat.

Luhuran laret, Takalanloukko

Kylän alueella on peltoalue, jossa sijaitsee vielä runsaasti "luhtalatoja" Myös tämä on osa kulttuurimaisemaa.

Pururata

Kylällä on kaksi omaa pururataa, toinen Niemiskylässä ja toinen keskellä kylää ala-asteen läheisyydessä. Kyläyhdistys huolehtii koulun pururadan kunnosta ja valaistuksesta talviaikaan.

Kuortaneen urheiluopiston ja kunnan ylläpitämä lenkkipolku-hiihtorata, jonka yhteydessä sijaitsee myös ampumarata Kymppi huoltorakennuksineen, sijaitsee pääosin Mustapäänpihan itäpuolisessa maastossa ulottuen pohjoisosaltaan Isonahteenmäelle.

Ravirata

Kylän alueella Lappakankaalla on yksityinen ravirata. Viime vuosina on myös järjestetty uudelleen talvisin raveja Mustapäänlahdella, joka on yksi Kuortaneenjärven lahdistä.

Laatija: Ruonan Rinki ry

Luonto

Lappakangas

Alueella on erittäin suuret pohjavesiesiintymät ja soravarat. Näitä luonnonvaroja hyödyntää pääasiassa Lappavesi Oy. ja Kuortaneen Sora ja Kuljetus Oy. Alueella on miellyttävät ulkoilumaastot, lukuun ottamatta sorakuoppia.

Vesistöt

Ruonan kylä sijaitsee Kuortaneenjärven pohjoisrannalla ja muita pienempiä järviä kylän alueella ovat Porraslampi, Haarajärvi ja Nisos. Järvinäkymiä on siis tarjolla yllin kyllin.

Lakajoki on kylän ja kunnan rajana pohjoisessa. Joki alkaa Haarajärvestä ja laskee Lapuanjokeen. Lakajoessa on aikanaan ollut 1900-luvun alkupuolella rakennettu saha- ja myllyrakennus. Kylän alueelta löytyy myös muutamia pieniä lampia.

Pinnanmuodot

Ruonalla korkeuden vaihtelut ovat enimmillään noin 82 metriä, matalimmalla järven pinta 75,8 ja korkein Kainuunvuori 163,8 metriä.

Luontokohteet

Lappakangas on deltamainen laajentuma harjujaksossa, jossa on esihistoriallisia asuinpaikkoja ja rantavalleja.

Tuurinkonto on lähes luonnontilainen räme.

Nisos on valtakunnan lintuvesiohjelmaan kuuluva järvi.

Nähtävyydet

Muistomerkit

Nurminiemessä sijaitsee Suomen Sodan 1808-1809 taistelujen muistomerkki.

Patterinmäellä sijaitsee saman sodan taistelulinjan muistomerkki.

Keskellä kylää, entisen kyläkaupan pihassa sijaitsee Vapaussotaan lähteneiden muistomerkki.

Ruonan koululla on muistotaulut talvi- ja jatkosodassa kaatuneille.

Kaksi surmatyön muistomerkkiä; Akanristin paikalla siibyyläinen Josef Rosengren surmasi ja ryösti majoitusmiehen vaimon Liisa Frabackan vuonna 1877. Paikalla on puinen risti ja se sijaitsee noin 4 km Herojanpihasta Alajärven suuntaan.

Toinen muistomerkki on samalla suunnalla 1,5 km:n päässä. Siinä Karijokinen Arvi Joki surmasi kuudella luodilla kokkolalaisen Erik Ståhlin ja ryösti auton lasteineen vuonna 1936. Paikalla on kivipaasi.

Vanha silta

Ruonan vanha kivisilta, joka nykymuotoisena on rakennettu 1887. Ensimmäinen silta tällä paikalle on rakennettu noin 1695, jolloin on saatu ensimmäinen tieyhteys Kuortaneelta Lapuulle. 2008 kesällä silta kunnostettiin Museovirastolta saadun avustuksen turvin kökkätyönä. Sillan puukaiteet uusittiin ja ympäristö siistittiin.

Tervahauta

Kylän alueella on runsaasti tervahaudanpaikkoja. Saarelan tervahauta on kunnostettu entiselleen ja siinä poltettiin tervaa viimeksi vuonna 1998.

2-fooninkiset, rakennusperintö

Rakennusperinteen kunnioittamisesta kertovia laattoja on Ruonan talojen seinissä useita.

Leipäkivi

Tämä ei ole varsinainen muistomerkki vaan kivi, jonka päällä pitkämatkalaiset entisinä aikoina söivät evänsä. Kivi sijaitsee kylän pohjoisosassa Alajärventien ja Kuopiontien risteyksen läheisyydessä.

Haisuoja

Herojanpihan läpi virtaava ja Nisokseen laskeva oja, joka on saanut nimensä Suomen sodan aikaisista tapahtumista. Taistelussa oli ojaan ja sen reunamaille kaatunut runsaasti venäläisiä, jotka olivat jääneet pitkäksi aikaa hautaamatta.

1.9 Kylätapahtumat

Perinteeksi tulleita tapahtumia jatketaan edelleen. Perinne tarkoittaa tässä yli 5 vuotta tauotta jatkuneita tapahtumia.

Kyläyhdistys on pitänyt vuosittain loppiaisena kyläseurat Haapaniemen hiippakuntakartanossa. Tilaisuudessa on myös muistettu edellisenä vuonna kylälle syntyneet lapset ja heidän vanhempansa.

Helmikuun kolmantena sunnuntaina järjestetään Talvirieha Rinkirannassa, ohjelmaa on koko perheelle. Tapahtuma on järjestetty v.2007 lähtien.

Pääsiäisenä poltetaan kokko, jolla karkotetaan noidat pois. Kokko poltettiin aiemmin Nuijan läheisyydessä olevalla pellolla ja vuodesta 2006 lähtien Rinkirannassa.

Kylän kesätapahtuma, Rökköökset järjestetään heinäkuun alussa. Ensimmäiset kesäjuhlat järjestettiin kylätoimikunnan toimesta vuonna 1981. Tapahtumassa on pientä kisailua, lasten urheilukilpailuja, musisointia ym.

Uusia tapahtumia on tullut kylätoiminnan viriämisen myötä.

Nisos-hiihtoja on järjestetty keväthangilla helmi-maaliskuussa, vuodesta 1999 muutamana talvena. Tapahtumassa lapsille oli hiihtokilpailut ja vanhemmalle väelle latuja pidettiin auki kylän alueella 20 km:n verran. Viime vuosina lumitilanne on ollut hyvin vaihteleva ja hiihto on keskittynyt Kuortanes-hiihtoon.

Ringinkierros pyöräretki järjestettiin syksyisin. Kylän ympäri ajaessa kertyy yhteensä noin 15 km. Tämä on järjestetty vuodesta 1999 lähtien aina 2000-luvun puoliväliin saakka. Nykymuodossaan tämäkin tapahtuma on yhdistetty koko Kuortaneen pyöräilytapahtumaan.

Kylä on osallistunut kyläyhdistyksen joukkueella puulaakilentopalloturnaukseen, joka ajoittuu talvikaudelle. Kylältä on ollut joukkueet myös Kuhinoiden yhteydessä järjestetyissä erilaisissa kilpailuissa, sekä Kuharannan soutukarnevaaleissa.

Kyläyhdistys on organisoinut kesällä 2008 Etelä-Pohjanmaan Kulttuurirahastolta saamansa avustuksen turvin alueen lapsille ja nuorille erilaisia tapahtumia, kuten kuvataidetyöpajoja. Heinä- ja elokuun ajan on kahvila Kamenskissa ollut luontokuvaaja Benjam Pöntisen luontokuvanäyttely.

Ihan uusia ajatuksia on tullut kyläläisiltä tapahtumista. Listalla on sauvakävely, kuutamოსoutu, elonkorjuujuhla, retki johonkin huvipuistoon, rantakalailta, yhteislauluhetket, huvilakauden avajaiset tai päättäjaiset, mm.

Myös urheilukilpailuja toivotaan, esim. hiihto-, juoksu-, lentopallo-, jalkapallo-, paini-, salibandy- ja kalastuskilpailuja.

Ruonalla on järjestetty myös Suomen Sodan 180- ja 190-vuotisjuhlat vuosina 1988 ja 1998 kylässä käytyjen taistelujen muistoksi. Vuoden 1998 juhlallisuudet kokosivat Nurminiemeen, Suomen Sodan taistelupaikoille, nelisensataa juhlavierasta. Juhlissa esitettiin mm. sotatapahtumia kuvaava näytelmä.

Ehkä kyläyhdistyksen 10-vuotisen historian mittavinta tapahtumaa vietettiin 30.-31.8.2008, jolloin tuli kuluneeksi 200 vuotta Suomen sodan Ruonan taistelusta. Tuolloin kyläyhdistys järjesti tapahtumaviikonlopun, joka piti sisällään seminaarin valtakunnan tason luennoijilla, iltajuhlan Ruonan sillalla sekä pääjuhlan Nurminiemen muistomerkin ympäristössä. Tapahtuma mahdollistui Ruona 1808 –tapahtumahankkeen avulla, mutta vaati myös mittaamattoman määrän kökkätunteja ja useiden kuukausien valmistelun. Tätä tapahtumaa ei voida kutsua pelkäksi kylätapahtumaksi, sillä tapahtumaan saapui n. 2000 osallistujaa ympäri Suomen.

Laatija: Ruonan Rinki ry

1.10 Tontti- ja asuntopörssi, vuokra- ja tukiasunnot

Kylätiedotteessa on haettu kylältä vapaita tontteja myyntiin, mutta niitä ei ole juurikaan onnistuttu saamaan. Kunnan ja kylien välisen yhteistyön notkahdettua keväällä 2008 eteenpäin, on kyläyhdistys luvannut olla kunnan tonttiasioista vastaavan henkilön apuna uusia tontteja etsittäessä.

1.11 Kylän toteuttamat kehittämishankkeet ja investoinnit

Referenssiluettelo: vuoden 1998 jälkeen

Kylätalon hankinta

Pururadan hankinta

Kylätalon ulkovuorauksen ja katon kunnostus

Kaukalo koululle

Valtatie 66 tienvarren maisemointitöitä

Kylätalon asunto-osan kunnostus

Kylän osallistuminen Kultivaattori-hankeeseen pilottikylänä

Kylän osallistuminen Kyläkaupat monipalvelupisteiksi-hankeeseen pilottikylänä

Kylätalon rantasaunan ja laiturin kunnostus

Tietotupa koululle

Porraslammen kunnostus

Kylän osallistuminen maakunnalliseen kyläverkkohankeeseen (eKylve) pilottikylänä

Kylän oman kehittämishankkeen (Ruona Remonttiin) käynnistäminen 1.4.02

Osallistuminen seutukunnan kylienkehittämishankkeen järjestämään ympäristöhoitokoulutukseen.

Nisosjärven kunnostussuunnitelma kehittämishankkeena

Osallistuminen Sodan ja rauhan tie –hankeeseen, jonka toimesta Opastuskeskus

Osallistuminen Luontokohteesta matkailutuotteeksi hankeeseen

Osallistuminen Jokimetsuri -hankeeseen

Nurminiemen tie: pienimuotoinen kunnostus- ja investointihanke

Ruona 1808 -hanke Suomen sotaan liittyen

Ruonan vanhan sillan kunnostamishanke

Etelä-Pohjanmaan kulttuurirahaston valokuvaukseen liittyvä hanke

VR:n ja Luontoliiton ympäristöhanke

Mäki-Ruonan kedon perinnemaiseman hoitohanke

1.12 Kylän sisäiset vahvuudet ja heikkoudet

VAHVUUDET

Sijainti

- kylän ja kirkonkylän välinen matka sopivan lyhyt, tiestö kohtuullinen
- etäisyydet lähikuntiin mahdollistavat esim. työssäkäynnin naapurikunnissa

Tilat, puitteet

- yhteiset kokoontumistilat mahdollistavat monenlaista toimintaa
- koulu
- ryhmäperhepäiväkot

Osaaminen

- kylältä löytyy monien eri alojen osaajia ja yrityksiä
- toimiva kyläyhdistys

Vahva kulttuurihistoria

- talonpoikaisrakennukset, kulttuurimaisema, sotahistoria; Suomen sodan taistelupaikka ja Opastuskeskus, kökkäperinne, osaaminen, Kuortaneen vanhin asutus

Luonto ja ympäristö

- kyläympäristö on viihtyisä ja luonto monimuotoinen
- kylällä on paljon vesistöä, joka yhdistettynä hyvin hoidettuun kulttuurimaisemaan antaa monenlaisia mahdollisuuksia
- uimarannat, veneranta

Infra

- kylä kuuluu alueeseen, jossa kuituverkko käytössä, joka taas mahdollistaa etätyön tekemisen ja mahdollistaa kesäasukkaiden viipymisen kylällä sekä luo elinkeinotoiminnan edellytyksiä

Eteenpäinmenon meininki ja kökkähenki, joka syntyy kansanluonteesta

HEIKKOUEDET

Myytävät tontit ja talot

- ei ole toimivaa järjestelmää, missä olisi tiedossa reaaliajassa myytävät tontit ja talot, eikä rakennuspaikkoja ole kartoitettu

Kyläläisten suhteet

- kyläläisten sitoutuminen yhteiseen toimintaan
- kyläyhdistys tarvitsisi lisää aktiivisia toimijoita

Kylän muodostuminen

- alue on laaja
- kylän koostuminen itsellisistä "yksiköistä" eli pihoista

Tiedottaminen

- tiedottaminen reaaliajassa on haastavaa ja kyläläisten tavoitettavuus on ajoittain vaikeaa

Ikä rakenne

- väestö vanhenee, kuten useissa muissakin pienten kuntien kylissä

Infra

- kunnallinen viemäriverkosto puuttuu
- pyörätie puuttuu
- kauppa puuttuu

1.13 Kylän ulkoiset mahdollisuudet ja uhkat

MAHDOLLISUUDET

- sota/historia- ja kulttuurimaisema- matkailu
- virkistyskalastuksen kehittäminen
- liikuntamahdollisuudet
- kylien välinen yhteistyö
- paluumuuttajat - uudet asukkaat
- kaavoitus: uudet asuntoalueet
- vanhusten palvelutuotanto
- matkailu- ja terveyselinkeino
- kyläkoulun tilojen hyödyntäminen

UHKAT

- aktiivisten toimijoiden riittämättömyys
- kulttuuriympäristön tuhoutuminen
- väki vanhenee ja vähenee
- koulun lopettaminen
- kunnan tekemien päätösten vaikutukset Ruonaan (esim. kuntaliitos)
- ympäristön tuhoutuminen, esim. järvien rehevöityminen, maiseman umpeenkasvu

RUONAN RINKI RY

KYLÄNKEHITTÄMISSUUNNITELMA

1.14 Kehittämisen painopisteet

Liikenneturvallisuus, pyritään saamaan kevyen liikenteen väylä kylästä Sysilammentielle, jota pitkin voi turvallisesti kulkea pyörällä tai kävellen. Kylätalon monipuolinen käyttö myös jatkossa, jolla taataan myös kylätoiminnan monipuolisuus ja avoimuus.

Nuoret pitää saada mukaan toimintaan, jotta kyläyhdistyksen toiminta saadaan turvattua jatkossakin ja he kokevat kylän hyväksi paikaksi asua ja elää.

Jätevesiasiat vaativat erilaista selvittämistä lukuisista vaihtoehdoista ja kyläyhdistyksen rooli voisi olla ns. pihailtojen järjestäjänä, joissa jaettaisiin tietoa eri tahoilta. Sama koskee energia-asioita.

Asunto ja tonttipörssi; pitäisi saada toimiva järjestelmä, jolla pystytään vastaamaan reaaliajassa kysyntään.

Historian ja maiseman hyödyntäminen varsinkin Nisoksen ympäristössä.

Asuinympäristön viihtyvyyden ja toimivuuden parantaminen.

Maisemanhoitosuunnitelman käyttäminen mahdollisen kaavan lähtökohtana.

Ruonan matkailun kokonaisvaltaisen kehittämissuunnitelman tekeminen.

RUONAN RINKI RY

KYLÄNKEHITTÄMISSUUNNITELMA

1.15 Ruonan kylän historia

RUONAN KYLÄ KUORTANEHELTA

Ruonan kylään muutti ensimmäinen asukas Simo Juhonpoika vuonna 1549 hyville kaski- ja pyyntimaille. Hän oli myös koko Kuortaneen ensimmäisiä asukkaita. Vuosisadan lopulla Ruona oli Kuortaneen kylistä runsastaloisin, Ruona, Knuuttila, Maunuksela, Haapala, Hiiro, Kokkila, Kauppi, Petäjaniemi, Sippola, ja Heroja. Tervanpoltto oli metsänomistajien hyvä sivuelinkeino ruonalaisille 1600-1700 luvulla. Ruonalle perustettiin 1600-luvulla myös Haapaniemen hiippakuntakartano, jossa asui monet papit perheineen ja työväkineen.

Suomen sotaa käytiin myös Ruonalla 1808. Sodan ratkaisutaistelut käytiin Ruonan Nurminiemessä 31.8-1.9.1808. Sota vaikutti monella tapaa kylään ja koko kuntaan.

Sata vuotta myöhemmin eli vuonna 1909 vihittiin kylän koulu käyttöön Kuortaneenjärven rannalla.

Muuttoliike Amerikkaan alkoi 1880-luvulla ja lienee ollut voimakkainta vuosisadan vaihteen molemmin puolin. Ruonallakaan ei kaikille ollut maata, työtä eikä varoja koulunkäyntiin. Nuoret lähtivät rohkeasti siirtolaisiksi. Ruonan kylä eli kukoistustaan 1950-60-luvulla. Oli neljä kauppaa, posti, kaksi pankkia, meijeri ja koulu. Perustettiin useita yrityksiä mm. huvilaveistämöitä. Urheilussa Ruonan kylä oli hyvin esillä mm. painijoittensa ja yleisurheilijoittensa kautta. Kuortane oli Suomen paras painiseura 1960-luvun lopulla ja lähes kaikki joukkueen painijat olivat Ruonalta.

Muuttoliike kylästä voimistui taas 1970-luvulla. Meijeri, kyläkauppa ja baari lopetettiin. Uusia rakennuksia ei syntynyt, maatalous – ja karjanhoito väheni. Väki väheni ja pelko kylän olemassaolosta oli tosiasia. Oli tehtävä jotain. Kylätoimikunta perustettiin 1978 ajamaan kylän etua. Kylälle saatiin uusi koulu 1985. Kunnan toimesta rakennettiin rivitaloja, pururata ja valaistus kylän keskukseen.

Tultaessa 1990-luvulle alkoi lama ja se näkyi myös Ruonan kylällä. Väki väheni ja ikääntyi. Nuoret muuttivat pois. Maatalous joutui kovan säästökuurin alle. Kaikessa säästettiin. Kylän olemassaolo oli taas uhattuna. Jälleen oli tehtävä jotain. Kylätoimikunta järjestäytyi kyläyhdistykseksi 1998 ja nimeksi päätettiin ottaa Ruonan Rinki ry. Meitä on nyt noin 200 taloutta ja 470 asukasta. Kyläkoulussa on oppilaita 45. Kylässä toimii lisäksi ryhmäperhepäiväkotina. Kylällä oli 31.8.2001 saakka toimiva kyläkauppa, joka lopetti toimintansa syyskuussa 2001 kauppiaan siirtyessä vastaamaan isommasta yksiköstä kuntakeskuksessa. Julkisista palveluista hävisi tässä vaiheessa asiamiesposti. Ruonan Rinki ry. suoritti kylätutkimuksen jonka pohjalta tehtiin kylän kehittämissuunnitelma, toimintasuunnitelma ja visio, millainen kylä halutaan tulevaisuudessa olla.

1.16 Ruona vuonna 2020

Ruonan kylä on elinvoimainen ja vireä kylä Kuortaneella. Kylällä on 250 taloutta ja yli 600 asukasta, pienyrityksiä on yli 50. Verkostoituminen ja erilaiset yhteistyösopimukset ovat tuttuja kylällä. Kansainvälistä kanssakäymistä on olemassa. Yrittäjyys ja hyvä yhteishenki vallitsee kylällä. Maa- ja metsätalouselinkeinoja on kehitetty voimakkaasti, samoin kuin perinteistä puuosaamista. Lisäksi on luotu uutta palvelu- ja pienteollisuuskulttuuria. Omalla kylällä on vanhusten asumista tukevaa palvelutoimintaa. Ruonalla on hyödynnetty tietotekniikan mahdollisuuksia uusien työpaikkojen luomisessa. Kuituverkkoa käytetään etätöiden tekemiseen. Koulussa on 50 - 60 oppilasta. Kulttuurimaisema ja matkailu on hyödynnetty kylällä. Ruonan maine hyvänä asuinympäristönä on tunnettu. Maisema ja kylämiljöö vetää puoleensa. Järvet on saatu kunnostettua ja tieverkosto on hyvässä kunnossa myös pyöräilijöille.

RUONAN RINKI RY

KYLÄNKEHITTÄMISSUUNNITELMA

Tasokkaita asuntoja ja tontteja, sekä vapaa-ajan palveluita on tarjolla. Kylällä on kunnallinen viemäriverkko. Kylä on säilynyt rauhallisena asuinpaikkana ja viihtyisänä ympäristöltään. Kaupunkilaiset ja ulkomaalaiset saapuvat hakemaan elämyksiä. Maaseutu tarjoaa ns. "ELÄMYSKOhteita".